సాక్షి యాదాద్రి భువనగిరి

సోమవారం । 15 । సెప్టెంబర్ । 2025

ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శం..
ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శంగా సనాతన ధర్మం నిలుస్తుందని మాజీ మంత్రి గుంటకండ్ల జగదీశ్‌రెడ్డి అన్నారు. - 8లో

వెన్నెముక చికిత్సపై వర్క్‌షాప్
బీబీనగర్ ఎయిమ్స్ వైద్య కళాశాలలో వెన్నెముక శస్త్ర చికిత్సపై రెండు రోజుల పాటు వర్క్‌షాప్ నిర్వహించారు. - 8లో

సబ్ జూనియర్ సెలక్షన్స్
ఆలేరులోని ఫ్రెండ్స్‌క్లబ్ ఆవరణలో 35వ సబ్ జూనియర్ కబడ్డీ సెలక్షన్లు ఆదివారం అట్టహాసంగా జరిగాయి. - 9లో

న్యూస్‌రీల్

గురుకులాల రిటైర్డ్ ఉద్యోగుల కమిటీ ఎన్నిక

వెంకటనర్సయ్య, రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు

సంస్థాన్ నారాయణపురం: తెలంగాణ రాష్ట్ర గురుకుల విద్యాలయాల సంస్థ రిటైర్డ్ ఉద్యోగుల రాష్ట్ర కమిటీని ఆదివారం హైదరాబాద్‌లో జరిగిన సమావేశంలో ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారు. రాష్ట్ర అధ్యక్షుడిగా సర్వేల్ గురుకుల పాఠశాల మాజీ ప్రిన్సిపాల్ కేశిడి వెంకటనర్సయ్య, ఉపాధ్యక్షుడిగా డి.సంపత్‌కుమార్, ప్రధాన కార్యదర్శిగా కె.సుబ్బారావు, సంయుక్త కార్యదర్శిగా కె.రమాదేవి, కోశాధికారిగా వి. తిరుపతిరెడ్డి ఎన్నికయ్యారు. కార్యవర్గ సభ్యులుగా ఎస్.వెంకటాచార్యులు, ఆర్.ఉపేందర్‌రెడ్డి, గౌరవ సలహాదారులుగా రవిచందర్, తిరందాస్ శ్యాంసుందర్‌ను ఎన్నుకున్నారు.

అమ్మపేరున మొక్క

భూదాన్‌పోచంపల్లి జెడ్పీహెచ్ఎస్‌లో తల్లితో కలిసి మొక్క నాటుతున్న విద్యార్థిని

భువనగిరి: ఏక్ పేడ్ మాకే నామ్(అమ్మ పేరు మీద ఒక చెట్టు) కార్యక్రమంలో భాగంగా ఆదివారం జిల్లా వ్యాప్తంగా ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ పాఠశాలల విద్యార్థులు తల్లులతో కలిసి మొక్కలు నాటారు. పాఠశాలలు, ఇంటి ఆవరణతో పాటు ఖాళీ ప్రదేశాలలో మొక్కలు నాటి ఫొటో తీసుకుని ఏకో క్లబ్ పోర్టల్‌లో అప్‌లోడ్ చేసి సర్టిఫికెట్‌లు పొందారు. నిర్దేశిత లక్ష్యం మేరకు ఒకే రోజు 10 వేల మొక్కలు నాటారు. ఈ కార్యక్రమంలో 6 నుంచి 12 వ తరగతి విద్యార్థులు వారి తల్లిదండ్రులు పాల్గొన్నారు.

ప్రతి ఇంటిపై జాతీయ జెండా ఎగురవేయాలి

మాజీ ఎమ్మెల్యే కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి

భువనగిరిటౌన్ : తెలంగాణ ప్రజలు ఈనెల 17వ తేదీన తమ ఇళ్లపై జాతీయ జెండాలను ఎగురవేయాలని భువనగిరి మాజీ ఎమ్మెల్యే, తెలంగాణ ప్రజాచైతన్య వేదిక కన్వీనర్ కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి ఆదివారం ఒక ప్రకటనలో పిలుపునిచ్చారు. సెప్టెంబర్ 17న తెలంగాణకు నిజమైన స్వాతంత్య్రం సిద్ధించిన రోజు అని, కొందరు నేతలు సెప్టెంబర్ 17ను తమ రాజకీయాల కోసం వాడుకుంటున్నారని ఆరోపించారు. విద్రోహ దినమని కొందరు, విలీన దినమని మరికొందరు వాదిస్తున్నారని పేర్కొన్నారు. ఎవరు అవునన్నా కాదన్నా తెలంగాణ ప్రజలకు సెప్టెంబర్ 17 ప్రత్యేకమైన రోజని, స్వేచ్ఛా వాయువులు పీల్చుకున్న దినం అన్నారు. వాస్తవాలను నేటి పాలకులు గుర్తించాలని కోరారు. లేకుంటే తెలంగాణ పోరాట చరిత్రను అవమానించడమేనని కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి పేర్కొన్నారు.

చెక్కు చెదరని కట్టడం

ఆసిఫ్‌నహర్ కాల్వపై వలిగొండ మండలం నెమలికాల్వ గ్రామం వద్ద నిర్మించిన రెగ్యులేటరీ నాటి ఇంజనీర్ల ప్రతిభకు అద్దం పడుతుంది. తక్కువ శ్రమ, స్వల్ప ఖర్చుతో రూపొందించిన డిజైన్ వారి పనితనానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తోంది. శతాబ్దకాలం గడిచినా మరమ్మతులు తక్కువే. నేడు ఇంజనీర్స్ డే సందర్భంగా ఉమ్మడి జిల్లాలోని అప్పటి పేరుగాంచిన నిర్మాణాలపై ప్రత్యేక కథనాలు 8లో..

మళ్లీ సిబ్బంది కొరత..!

రెవెన్యూలోకి వెళ్లిపోయిన మున్సిపల్ వార్డు ఆఫీసర్లు

- విధుల నుంచి అంతా ఒకేసారి రిలీవ్
- వివిధ విభాగాల్లో ఏర్పడిన ఖాళీలు
- సేవలపై ప్రభావం, మొదలైన ఇక్కట్లు

మోత్కూరు: మున్సిపాలిటీల్లో సమస్య మళ్లీ మొదటికొచ్చింది. వార్డు ఆఫీసర్లుగా పనిచేసిన వీఆర్వో, వీఆర్ఏలు తిరిగి రెవెన్యూ శాఖలోకి వెళ్లిపోవడంతో సిబ్బంది కొరత ఏర్పడింది. ఫలితంగా సేవలపై ప్రభావం చూపుతుంది. గత ప్రభుత్వ హయాంలో వీఆర్‌ఓ, వీఆర్‌ఏ వ్యవస్థను రద్దు చేసిన విషయం తెలిసిందే. వారిని వివిధ శాఖల్లో నియామకం చేసింది. జూనియర్ అసిస్టెంట్, రికార్డు అసిస్టెంట్లుగా, మున్సిపాలిటీల్లో వార్డు ఆఫీసర్లుగా సర్దుబాటు చేసింది. కాగా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చాక గ్రామ పాలన అధికారుల(జీపీఓ) వ్యవస్థ తీసుకువచ్చింది. ఇందులో భాగంగా ప్రతి గ్రామానికి ఒక జీపీఓను నియమించాలని నిర్ణయించింది. జీపీఓ పోస్టుల్లో వీఆర్‌ఓ, వీఆర్‌ఏలకు అవకాశం కల్పించింది. అర్హత పరీక్ష నిర్వహించి ఎంపికైన వారిని తిరిగి గ్రామ పరిపాలన అధికారులుగా క్లస్టర్ కేంద్రాల్లో నియామకం చేసింది. వార్డు ఆఫీసర్లలో చాలా మంది వీఆర్‌ఓ, వీఆర్‌ఏలు ఉండటంతో వారంతా జీపీఓలుగా వెళ్లిపోయారు. దీంతో పాలనాపరంగా మళ్లీ ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి.

మోత్కూరులో ఒకేసారి తొమ్మిది మంది రిలీవ్

మోత్కూరు మున్సిపాలిటీలో 12 వార్డులు ఉన్నాయి. రెవెన్యూ శాఖ నుంచి వచ్చిన వీఆర్‌ఓలు, వీఆర్‌ఏలు.. వార్డు ఆఫీసర్లుగా, జూనియర్, రికార్డు అసిస్టెంట్లుగా 2023 నుంచి పనిచేస్తున్నారు. వీరిలో ఒకేసారి తొమ్మిది మంది విధుల నుంచి ఒకేసారి రిలీవ్ అయ్యారు. దీంతో మొన్నటి వరకు పూర్తిస్థాయి సిబ్బందితో కళకళలాడిన మోత్కూరు మున్సిపాలిటీలో సందడి లోపించింది.

సేవలు అందుబాటులోకి వస్తున్న తరుణంలోనే..

వార్డు ఆఫీసర్లు ప్రతి రోజూ తమ పరిధిలో పర్యటిస్తూ ఆస్తిపన్ను వసూలు చేయడం, పారిశుద్ధ్యం, ఇందిరమ్మ ఇళ్ల పనుల పర్యవేక్షణ తదితర పనుల్లో నిమగ్నమయ్యేవారు. ప్రజలకు మున్సిపల్ సేవలు అందుబాటులోకి వస్తున్న తరుణంలో ప్రభుత్వం తిరిగి రెవెన్యూ వ్యవస్థను పునఃప్రారంభించింది. గతంలో పనిచేసిన వీఆర్వో, వీఆర్ఏలను తిరిగి రెవెన్యూ శాఖలోని తీసుకుంది. దీంతో ఆయా శాఖల్లో ఖాళీలు ఏర్పడ్డాయి. వార్డు ఆఫీసర్లు ఉన్నప్పుడు సమస్యలకు ఎప్పటికప్పుడు పరిష్కారం లభించేదని ప్రజలు అంటున్నారు.

రోడ్లకు మరమ్మతులు చేయించండి

భువనగిరిలోని జగదేవ్‌పూర్ రోడ్డుపై ధర్నా చేస్తున్న బీఆర్ఎస్ నాయకులు

భువనగిరి: జగదేవ్‌పూర్ రోడ్డు, రైల్వే బ్రిడ్జిపై గుంతలకు తక్షణమే మరమ్మతులు చేయించాలని బీఆర్ఎస్ నాయకులు డిమాండ్ చేశారు. ఆదివారం బీఆర్ఎస్ పట్టణ, మండల కమిటీ ఆధ్వర్యంలో భువనగిరిలోని జగదేవ్‌పూర్ రోడ్డుపై ధర్నా చేశారు. ఈ సందర్భంగా పలువురు నాయకులు మాట్లాడుతూ.. మోకాలు లోతు గుంతలు ఏర్పడి రహదారులు అధ్వానంగా మారాయని, తరచూ ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయని, వాహనాలు దెబ్బతింటున్నాయన్నారు. పట్టణ రోడ్లపై జరిగిన ప్రమాదాల్లో నెల రోజుల వ్యవధిలో ముగ్గురు మృతి చెందారని వాపోయారు. ఎమ్మెల్యే, అధికారులు మొద్దునిద్ర వీడి ధ్వంసమైన రోడ్లకు వెంటనే మరమ్మతులు చేయించాలని, లేనిపక్షంలో ఆందోళన కార్యక్రమాలు చేపడతామని హెచ్చరించారు. పోలీసులు నచ్చజెప్పినా ధర్నా విరమించకపోవడంతో వారిని అరెస్టు చేసి స్టేషన్‌కు తరలించారు. ఈ కార్యక్రమంలో మున్సిపల్ మాజీ చైర్మన్ ఎనబోయిన అంజనేయులు, పార్టీ పట్టణ, మండల కమిటీ అధ్యక్షచ కార్యదర్శులు ఏవీ కిరణ్‌కుమార్, జనగాం పాండు, రచ్చ శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, మాజీ కౌన్సిలర్లు ఖాజా అజీమొద్దీన్, నాయకులు ఇట్టబోయిన గోపాల్, కుశంగుల రాజు, తాడూరి భిక్షపతి, తాడెం రాజశేఖర్, వెల్దుర్తి రఘునందన్, బర్ల రమేష్, ఇక్బాల్ చౌదరి, ఇస్మాయిల్, మల్లయ్య, లక్ష్మీనారాయణ, ర్యాకల శ్రీనివాస్, మహేందర్‌రెడ్డి, కృష్ణ, కిష్టయ్య, పద్మ, సుభాష్,నర్సింగ్‌రావు, శ్రీనివాస్,మధు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

యాదగిరి క్షేత్రంలో కోలాహలం

యాదగిరిగుట్ట: పంచనారసింహుడు కొలువైన యాదగిరి శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి దివ్య క్షేత్రంలో ఆదివారం నిత్యారాధనలు, మరోవైపు వేలాదిగా తరలివచ్చిన భక్తజనంతో కోలాహలం నెలకొంది. వేకువజామున ఆలయాన్ని తెరిచిన అర్చకులు.. స్వామివారి మేల్కొలుపులో భాగంగా సుప్రభాత సేవ చేపట్టారు. అనంతరం గర్భాలయంలో స్వయంభూ, ప్రతిష్ఠా అలంకారమూర్తులకు నిజాభిషేకం, తులసీదళ అర్చన చేశారు. ఇక ప్రాకార మండపంలో సుదర్శన నారసింహ హోమం, గజవాహన సేవ, ఉత్సవమూర్తులకు నిత్యకల్యాణ వేడుక, బ్రహ్మోత్సవం, ఆలయ ముఖ మండపంలో అష్టోత్తర పూజలు నేత్రపర్వంగా చేపట్టారు. వేండి జోడు సేవలను ఆలయంలో భక్తుల మధ్య ఊరేగించారు. వివిధ పూజా కార్యక్రమాల్లో భక్తులు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొని మొక్కులు తీర్చుకున్నారు.

ఉత్సవమూర్తులకు పూజలు నిర్వహిస్తున్న ఉప ప్రధానార్చకుడు

జిల్లాకు ఆరెంజ్ అలర్ట్

భువనగిరిటౌన్ : జిల్లాకు వాతావరణ శాఖ ఆరెంజ్ అలర్ట్ జారీ చేసింది. బంగాళాఖాతంలో ఏర్పడిన అల్పపీడన ప్రభావంతో రానున్న రెండు రోజుల్లో పలు మండలాల్లో మోస్తరు నుంచి భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని పేర్కొంది. కాగా ఆదివారం చౌటుప్పల్‌లో 53, సంస్థాన్‌నారాయణపురం 50, తుర్కపల్లి 16, వలిగొండ 14, ఆత్మకూర్ (ఎం) 13 మి.మీ వర్షపాతం నమోదైంది.

స్నాతకోత్సవానికి వేళాయే..

స్నాతకోత్సవానికి ముస్తాబైన ఎంజీయూ ప్రాంగణం

నేడు మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీలో వేడుక

- ముఖ్య అతిథిగా హాజరుకానున్న రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్‌వర్మ
- పీహెచ్‌డీ పట్టాలు అందుకోనున్న 22 మంది విద్యార్థులు
- 57 మందికి బంగారు పతకాలు అందజేయనున్న గవర్నర్
- అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేసిన 12 కమిటీలు

నల్లగొండ టూటౌన్: నల్లగొండలోని మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీ 4వ స్నాతకోత్సవానికి ముస్తాబైంది. స్నాతకోత్సవాన్ని సోమవారం పండుగ వాతావరణంలో నిర్వహించేందుకు వైస్ చాన్స్‌లర్ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్ ఆధ్వర్యంలో 12 కమిటీలు అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాయి. స్నాతకోత్సవానికి రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ, ఐఐటీ హైదరాబాద్ సంచాలకులు ప్రొఫెసర్ బీఎస్.మూర్తి ముఖ్య అతిథులుగా హాజరు కానున్నారు. ఈ స్నాతకోత్సవంలో 22 మంది విద్యార్థులకు పీహెచ్‌డీ పట్టాలు, 57 మంది విద్యార్థులకు బంగారు పతకాలు అందించనున్నారు.

కలెక్టర్ ప్రత్యేక పర్యవేక్షణ

స్నాతకోత్సవం నేపథ్యంలో కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి, ఎస్పీ శరత్‌చంద్రపవార్ ఇప్పటికే యూనివర్సిటీని సందర్శించి జిల్లా యంత్రాంగానికి, యూనివర్సిటీల బాధ్యులకు దిశానిర్దేశం చేశారు. యూనివర్సిటీలోనే వివిధ శాఖల అధికారులతో కలెక్టర్ సమావేశమై గవర్నర్ పర్యటనలో ఎలాంటి లోటుపాట్లు రాకుండా బాధ్యతలు అప్పగించారు.

పాస్ ఉంటేనే అనుమతి

స్నాతకోత్సవానికి యూనివర్సిటీలోకి విద్యార్థితో పాటు వారి వెంట కుటుంబ సభ్యుల్లో ఒకరిని లోపలికి అనుమతించనున్నారు. వేదికపై వారికి కేటాయించిన సీట్లలో మాత్రమే అతిథులు ఆసీనులు కావాల్సి ఉంటుంది. యూనివర్సిటీలోకి వెళ్లాలంటే వారికి ఇచ్చిన అనుమతి పత్రం (పాస్) తప్పనిసరిగా ఉండాలి. పాస్ లేకుంటే యూనివర్సిటీ లోపలికి భద్రతా సిబ్బంది అనుమతించరు. లోపలికి వెళ్లే అధ్యాపకులు, ఇతర సిబ్బంది వెంట పిల్లలను, ఫోన్లు, బ్యాగ్‌లు, కెమెరాలను కూడా అనుమతించబోమని పోలీసులు స్పష్టం చేశారు.

భారీ పోలీసు బందోబస్తు

మహాత్మాగాంధీ యూనివర్సిటీ స్నాతకోత్సవానికి రాష్ట్ర గవర్నర్ వస్తున్న నేపథ్యంలో పోలీస్ శాఖ భారీ బందోబస్తు ఏర్పాటు చేసింది. యూనివర్సిటీలోని ఆడిటోరియంలో నిర్వహించే స్నాతకోత్సవ ప్రాంతంలో పోలీసులు బాంబు స్క్వాడ్‌తో తనిఖీ చేశారు. గవర్నర్ పర్యటన సందర్భంగా ఒక డీఎస్పీ, ఐదుగురు సీఐలు, 20 మంది ఎస్సైలు, 100 మంది పోలీసులతో భారీ బందోబస్తు ఏర్పాటు చేశారు. ఎలాంటి అవాంఛనీయ ఘటనలు జరగకుండా యూనివర్సిటీ లోపలికి వెళ్లే వారిని తనిఖీ చేసిన తరువాతనే అనుమతించనున్నారు. పాస్‌లు, గుర్తింపు కార్డులు ఉన్న వారిని మాత్రమే స్నాతకోత్సవ వేడుకకు అనుమతిస్తామని ఇప్పటికే ఎస్పీ శరత్‌చంద్రపవార్ స్పష్టం చేశారు.

ఏర్పాట్లు పరిశీలించిన వీసీ

ఎంజీ యూనివర్సిటీ 4వ స్నాతకోత్సవాన్ని ప్రతిష్ఠాత్మకంగా నిర్వహిస్తున్న యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్స్‌లర్ ఖాజా ఆల్తాఫ్ హుస్సేన్, రిజిస్ట్రార్ అలువాల రవి ఆదివారం ఏర్పాట్లను పరిశీలించారు. ఆడిటోరియంలో వేదికపైన ఏర్పాట్లకు సంబంధించి నిర్వాహకులకు పలు సూచనలు చేశారు. ఏర్పాట్లలో ఎక్కడా లోటుపాట్లు లేకుండా పకడ్బందీగా చేయాలని నిర్వాహకులను ఆదేశించారు.

గవర్నర్ పర్యటన ఇలా..

- సోమవారం ఉదయం 10 గంటలకు యూనివర్సిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ మెంబర్స్, డీన్స్, ఫ్యాకల్టీస్ సమావేశం జరుగనుంది.
- ఉదయం 10.20 గంటలకు యూనివర్సిటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ సమావేశం జరుగనుంది.
- 10.40 రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ రానున్నారు. ఆయనకు వైస్ ఛాన్స్‌లర్ ఖాజా ఆల్తాఫ్ హుస్సేన్ స్వాగతం పలుకుతారు.
- 11.10 గంటలకు యూనివర్సిటీలో వైస్ ఛాన్స్‌లర్, అధ్యాపకులతో గవర్నర్ గ్రూప్ ఫొటో దిగుతారు.
- 11.15 గంటలకు గవర్నర్ వేదిక మీదికి రానున్నారు. 11.20 గంటలకు జాతీయ గీతాలాపన ఉంటుంది.
- 11.30 విద్యార్థులకు పీహెచ్‌డీ పట్టాలు, గోల్డ్ మెడల్స్ అందజేస్తారు.
- మధ్యాహ్నం 12.10 గంటలకు వీసీ ఖాజా అల్తాఫ్ హుస్సేన్ ప్రసంగం.
- 12.20 గంటలకు రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ విద్యార్థును ఉద్దేశించి మాట్లాడతారు.
- 12.30 గంటలకు యూనివర్సిటీ తరఫున గవర్నర్ సందేశం ఇస్తారు.
- 12.45 కార్యక్రమం ముగింపు సందర్భంగా జాతీయ గీతాలాపన ఉంటుంది.
- 12.50 గంటలకు వేదకమీద నుంచి అతిథులు కిందికి దిగుతారు.

ఏటా ముంపు.. ఏదీ కనువిప్పు

మోస్తరు వానొచ్చినా వణుకుతున్న ఆలేరు.. నాలాల కబ్జాతో ముందుకెళ్లని వరద నీరు

- బైరవకుంట, పత్రికాల్వ బ్యాక్ వాటర్‌తోనూ ఇక్కట్లు
- పలు కాలనీలు జలమయం
- ఏటా ఇదే దురవస్థ.. కానరాని ప్రణాళిక

ఆలేరు: మున్సిపాలిటీలోని పలు కాలనీలను ఏటా వరదలు ముంచెత్తుతున్నాయి. ఆ సమయంలో అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు ఆక్రమణలు తొలగిస్తామని ప్రకటిస్తున్నారు. తర్వాత అటువైపు కన్నెత్తి చూడటానికి తీరిక ఉండటం లేదన్న విమర్శలున్నాయి. పాత మున్సిపల్ కార్యాలయం, బ్రహ్మంగారి గుడి వద్ద నాలాలతో పాటు పెద్ద మోరి కబ్జాలతో కుంచించుకుపోయాయి. 40 అడుగులు ఉండాల్సిన పెద్దమోరీ 20 అడుగులే ఉండటం గమనార్హం. నాలాల పక్కల కొందరు ఇష్టానుసారంగా నిర్మాణాలు చేపట్టడం, మరికొందరు స్థిరాస్తి వ్యాపారులు వెంచర్లు చేయడంతో వరద ముందుకు వెళ్లడం లేదని, ఫలితంగా కాలనీలు ముంపునకు గురవుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఈనెల 11వ తేదీ రాత్రి ముంపు ప్రాంతాల పరిశీలనకు వచ్చిన స్థానిక ఎమ్మెల్యే బీర్ల ఐలయ్యతో బాధితులు ఇదే విషయంపై ఫిర్యాదు చేశారు.

అన్నీ అడ్డంకులే..

ఆలేరు ప్రధాన రోడ్డు పక్కన ఉన్న పెద్దమోరి వద్ద వరద ప్రవాహం పూర్తిస్థాయిలో ముందుకు వెళ్లడం లేదు. ఈ మోరీ వద్ద మిషన్‌భగీరథ పైప్‌లైన్ వరదకు అడ్డుపడుతుంది. ఇదే ప్రాంతంలోని రైల్వే ట్రాక్ కిందినుంచి వరదనీరు వెళ్లడానికి నాలుగు మార్గాలు ఉండగా అందులో రెండు మాత్రమే పనిచేస్తున్నాయి. మరో రెండు చెత్త ఇరుక్కుపోవడం తదితర కారణాలతో మూసుకుపోవడం వల్ల వరద నీరు ముందుకు వెళ్లడానికి ఆటంక ఏర్పడుతుందని స్థానికులు చెబుతున్నారు.

ఈనెల 11వ తేదీ రాత్రి కురిసిన వర్షానికి నీట మునిగిన బొడ్రాయి ప్రాంతం

ఆక్రమణలతో కుంచించుకుపోయిన పెద్ద మోరీ

> ఆక్రమణలు.. అధికారుల నిర్లక్ష్యం.. సామాన్యులకు శాపంగా మారుతోంది. కబ్జాలతో నాలాలు కుంచించుకుపోవడంతో ఏటా వానాకాలం కాలనీలను వరద ముంచెత్తుతోంది. ప్రజలు నరకయాతన పడుతున్నా అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు కంటితుడుపు చర్యలతోనే సరిపెడుతున్నారు. ఇకనైనా ముంపు ప్రాంతాలపై దృష్టి సారించాలని ప్రజలు కోరుతున్నారు.

ముంపునకు గురైన రంగనాయకుల వీధి

రూపురేఖలు కోల్పోయిన నాలా

ఆక్రమణలు తొలగిస్తాం

ముంపు కాలనీ వాసుల కష్టాలను తొలగించడంపై దృష్టి సారించా. సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి చర్యలు తీసుకుంటా. ముఖ్యంగా నాలాల ఆక్రమణల వల్ల పలు కాలనీలు ముంపునకు గురవుతున్నట్లు గుర్తించాం.ఆక్రమణలను తొలగించడంతో పాటు వరదనీటి ప్రవాహానికి ఉన్న ఇతర అడ్డంకులనూ తొలగిస్తాం. సమస్యపై ఇప్పటికే అధికారులతో చర్చిస్తున్నా. నాలాకు సంబంధించి రైల్వేట్రాక్ కింద మూసుకుపోయిన మార్గాలను క్లియర్ చేయాలని ఆదేశించాను.

– ప్రభుత్వ విప్, ఆలేరు ఎమ్మెల్యే బీర్ల ఐలయ్య

కాలనీల్లోకి వస్తున్న బ్యాక్ వాటర్

ఎగువనున్న బైరవకుంట, పత్రికాల్వ నిండితే దిగువన 11,12 వార్డుల పరిధిలోని కల్వర్టులు, నాలా మీదుగా వరద నీరు వెళుతుంది. కానీ.. నాలాల కబ్జా, కల్వర్టుల సమస్యతో నీరు సాఫీగా ముందుకు వెళ్లడం లేదు. దీనికి తోడు మట్టి దిబ్బలు అడ్డుగా ఉండటంతో వర్షపు నీరు తిరిగి వెనక్కి వెళుతోంది. ఫలితంగా రంగనాయకుల వీధి, కుమ్మరివాడ, పాత మున్సిపల్ కార్యాలయం ఏరియా, బ్రహ్మంగారి గుడి, ఈదమ్మగుడి వరకు ముంపునకు గురవుతున్నాయి. ఇళ్లలోకి నీరు చేరి జనం అవస్థలు పడుతున్నారు. సరుకులు, దుస్తులు తడిసి చీకట్లో ప్రాణాలు అరచేతిలో పెట్టుకొని గడిపే పరిస్థితులు ఏటా అనివార్యంగా మారాయి.

బ్రహ్మంగారి గుడి నుంచి పాత మున్సిపల్ కార్యాలయం వరకు ముంపునకు గురైన ప్రాంతం

ఏళ్లుగా సమస్య వెంటాడుతోంది

కొన్నేళ్లుగా ముంపు సమస్యతో బాధపడుతున్నాం. వర్షం పడితే భయమేస్తుంది. ప్రతి సారి వరద పోటెత్తి కాలనీ ముంపునకు గురై, ఇళ్లలోకి నీరు చేరుతుంది.వర్షం తగ్గే వరకు భయంగా భయంగా గడపాల్సిన పరిస్థితి. నాలాల ఆక్రమణలే ముంపు సమస్యకు కారణం. అధికారులు ఆ దిశగా చర్యలు తీసుకోవాలి.

– బాలరాజు, పాత మున్సిపల్ ఆఫీస్ రోడ్డు

ఇంత వరద ఎన్నడూ లేదు

ఎన్నడూ లేనంతగా ఈసారి వరద పోటెత్తింది. నాలాలు పొంగి మా కాలనీ ముంపునకు గురైంది. ఇళ్లలోకి మోకాలు లోతు నీళ్లు చేరాయి. రేషన్ సరుకులు, దుస్తులు తడిసిపోయాయి. నీళ్లలోనే పిల్లలు, వృద్ధులతో చీకట్లో భయంభయంగా గడిపాం. ఏటా వానాకాలం ముంపు సమస్యతో నరకం అనుభవిస్తున్నాయి. నాలాల కబ్జాల వల్లే వరద నీరు ముందుకెళ్లకుండా ఇళ్లలోకి వస్తుంది.

– బండారు వెంకటయ్య, రంగనాయకుల వీధి

చెక్కుచెదరని కట్టడాలు

- ఉమ్మడి జిల్లాలో ఆనాటి ఇంజనీర్ల ప్రతిభకు అద్దం పడుతున్న నిర్మాణాలు

నేడు ఇంజనీర్స్ డే

నిజాం కాలంలో, దశాబ్దాల క్రితం ఉమ్మడి జిల్లాలో నిర్మించిన పలు సాగునీటి ప్రాజెక్టులు, కాల్వలు, కట్టడాలు నేటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఉన్నాయి. సరైన సౌకర్యాలు లేని కాలంలో నిర్మితమైన ఈ కట్టడాలు ఆనాటి ఇంజనీర్ల మేధస్సుకు, ప్రతిభకు తార్కాణంగా నిలుస్తున్నాయి. సోమవారం ఇంజనీర్స్ డే సందర్భంగా పురాతన కాలం నాటి కట్టడాలు, ప్రాజెక్టులపై ప్రత్యేక కథనం.

వర్షపు నీటిని ఒడిసిపట్టే కనగల్ కత్వ

కనగల్: వర్షపు నీరు వృథా కాకుండా కనగల్ మండల కేంద్రంలో నిజాం కాలంలో కత్వను నాటి ఇంజనీర్లు నిర్మించారు. 1908లో వాగుకు అడ్డంగా 250 మీటర్ల వెడల్పు, 14 ఫీట్ల ఎత్తులో రాతితో ఈ కత్వను నిర్మించారు. కుడి, ఎడమ కాల్వలను ఏర్పాటు చేసి షట్టర్లను అమర్చారు. దీంతో పాటు కత్వ వద్ద నాటి ఇంజనీరింగ్ అధికారులు, కూలీలు, పర్యవేక్షకుల కోసం 2 గోల్ బంగ్లాలను సైతం నిర్మించారు. ఈ బంగ్లాల నుంచి అధికారులు వర్షపాతాన్ని గమనించేవారని అధికారులు పేర్కొంటున్నారు. అదేవిధంగా కనగల్–దేవరకొండ ప్రధాన రహదారిపై కనగల్ వాగు ఉధృతికి ఇసుక కొట్టుకుపోకుండా ఈ కత్వ నిర్మాణం చేపట్టినట్లు కూడా చెబుతున్నారు. ఇప్పటి వరకు ఈ కత్వ చెక్కుచెదరకుండా నిలవడం నాటి నిర్మాణానికి గుర్తింపుగా నిలిచింది. కత్వ కుడి కాలువ ద్వారా బొమ్మపల్లి చెరువు నిండి హాలియా మండలం మారెపల్లి చెరువుకు నీరు చేరుతుంది. ఎడమ కాలువ ద్వారా శేరిలింగోటం, హాలియా మండలం పులిమామిడి, వెంకటాపురం, నిడమనూరు మండలం ఊట్కూర్ చెరువులకు నీరు చేరుతుంది. వీటి ద్వారా ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా 7వేల ఎకరాల వరకు సాగు నీరందించడంతో పాటు తాగునీటి సమస్య నుంచి విముక్తి కల్పించేలా నాటి ఇంజనీర్లు కత్వను నిర్మించారు. వరద నీటితో.. ఏఎమ్మార్పీ కాలువల ద్వారా వచ్చే నీటితో గొలుసుకట్ట చెరువుల ద్వారా జలకళ సంతరించుకుంటుంది.

కనగల్ కత్వ

శతాబ్దాల చరిత్రకు సాక్ష్యం శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు

శాలిగౌరారం: శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టుకు శతాబ్దాల చరిత్ర ఉంది. 800 ఏళ్ల క్రితం కాకతీయ రాజులు శాలిగౌరారం మండలం వల్లాల గ్రామ శివారు నుంచి ఆకారం, శాలిగౌరారం, గురుజాల వరకు 12 కిలోమీటర్ల పొడవున ఉన్న ఏనెను ఆధారంగా చేసుకొని ఆకారం, శాలిగౌరారం చెరువులను నిర్మించారు. కానీ చెరువుల్లోకి నీరువచ్చేందుకు ఎలాంటి ఏర్పాటు చేయలేదు. నిజాం నవాబులు 1908లో శాలిగౌరారం చెరువును ప్రాజెక్టుగా తీర్చిదిద్దారు. ప్రాజెక్టులోకి నీరు వచ్చేందుకు వీలుగా రామన్నపేట మండలం పల్లివాడ వద్ద మూసీ నదికి అడ్డంగా ఆనకట్టతో పాటు హెడ్‌రెగ్యులేటర్‌ను నిర్మించారు. ఈ హెడ్‌రెగ్యులేటర్ నుంచి శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు వరకు సుమారు 27 కిలోమీటర్ల మేర రాచకాల్వను తవ్వారు.

117 సంవత్సరాలైన చెక్కుచెదరని ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ..

117 సంవత్సరాల తర్వాత కూడా శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ చెక్కుచెదరలేదు. 1200 ఎకరాల విస్తీర్ణం, 21 అడుగుల నీటి సామర్థ్యం ఉన్న శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు కట్ట పొడవు 3.5 కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. ప్రాజెక్టుకు కుడి, ఎడమ తూములను నిర్మించి శాలిగౌరారం మండలంలోని తొమ్మిది గ్రామాల్లోని ఆరువేల ఎకరాలకు సాగునీరందేలా కాల్వలను తవ్వారు. రాచకాల్వలో నీటి ప్రవాహం ఎంత పెరిగినా కట్ట తెగకుండా 10 సర్‌ప్లస్ వియర్స్‌లను నిర్మించారు. అదేవిధంగా పల్లివాడ వద్ద హెడ్‌రెగ్యులేటర్‌తో పాటు తుర్కపల్లి, అమ్మనబోలు వద్ద రెగ్యులేటర్లను నిర్మించారు. ఆయా రెగ్యులేటర్ల వద్ద షట్టర్ల నిర్మాణంతో పాటు ప్రవాహం పెరిగినప్పుడు నీటిని మూసీలోకి దారి మళ్లించేందుకు ఎస్కేప్ రెగ్యులేటర్లను కూడా నిర్మించారు. రాచకాల్వకు ఒకవైపున మాత్రమే కట్ట ఉండటం విశేషం. ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వపై ఉన్న రాతి కట్టడాలన్నీ డంగుసున్నంతో నిర్మించినవి కావడం గమనార్హం. శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టుకు 40 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. రాచకాల్వకు అనుసంధానంగా శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టుతో పాటు 24 చెరువులు, కుంటలు ఉన్నాయి.

శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు

దీర్ఘ దృష్టితో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం

దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలే లక్ష్యంగా శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ నిర్మాణం చేపట్టారు. 117 సంవత్సరాలు గడిచినా నేటికీ ప్రాజెక్టు, రాచకాల్వ చెక్కుచెదరకపోవడానికి కారణం నాటి ఇంజనీర్ల ముందుచూపే. భవిష్యత్‌లో ఎన్ని అవాంతరాలు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చినా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలు పటిష్టంగా ఉండేలా ప్రణాళికలను రూపొందించుకోవడమే ఇంజనీరింగ్ విధానం.

– సత్యనారాయణ, ఇరిగేషన్ ఈఈ, శాలిగౌరారం ప్రాజెక్టు, తిరుమలగిరి డివిజన్

రాతి గోడలతో రాజకోట

రాతితో నిర్మించిన రాజకోట ప్రహరీ

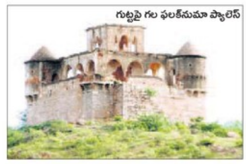
రాజాపేట: రాజాపేట మండల కేంద్రంలో 250 ఏళ్ల క్రితం రాజుల కాలంలో నిర్మించిన రాజకోట ఇన్నేళ్లవుతున్నా చరిత్రకు సాక్ష్యంగా నిలుస్తోంది. రాజరాయన్న 1775లో ఈ రాజకోటను రాతి గోడలతో నిర్మించారు. అప్పటి నిజాం పాలకులు సంస్థాన్ నారాయణపురం, సంస్థాన్ రాజాపేట కోటను కేంద్రంగా ఏర్పాటు చేసుకుని పరిపాలించారు. ప్రజా పాలన కోసం తమ రక్షణ కోసం అప్పటి శాస్త్రీయ పద్ధతిలో ఈ కోటను శత్రుదుర్భేద్యంగా నిర్మించారు. ఇందుకుగాను డంగుసున్నంతో పెద్దపెద్ద రాళ్లతో కోటగోడలు నిర్మించారు. ఈ రాజకోట బురుజులు, ఎత్తైన ప్రాకారాలతో ఉంది. శత్రువులు రాకుండా కందకాల్లో మొసళ్లను పెంచేవిధంగా సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో గ్రామం చుట్టూ ఒక పద్ధతిగా కందకాలను ఏర్పాటు చేశారు.

సజీవంగా నాటి సంస్థానం ఆనవాళ్లు

చెక్కుచెదరకుండా ఉన్న ఎత్తైన రాతి ద్వారం

సంస్థాన్ నారాయణపురం: నిజాం కాలంలోని పరిగణాలలో సంస్థాన్ నారాయణపురం ఒకటి. సంస్థాన్ నారాయణపురం సంస్థానం 18వ శతాబ్దం నుంచి ప్రారంభమైంది. సుమారు 300 సంవత్సరాలు క్రితం నిర్మించిన కట్టడాలు నేటికీ సజీవంగా కనిపిస్తున్నాయి. నారాయణరెడ్డి అనే వ్యక్తి ఈ సంస్థానాన్ని పాలించడంతో ఆయన పేరు మీదుగానే సంస్థాన్ నారాయణపురం పేరు వచ్చింది. సంస్థాన్ నారాయణపురం చుట్టూ ఎత్తైన ప్రహరీ, దాని పక్కన శత్రువుల నుంచి రక్షణ పొందడానికి పెద్ద కందకం ఏర్పాటు చేశారు. నాలుగు దిక్కుల్లో నాలుగు దర్వాజలున్నాయి. ఉత్తరం వైపున రెండు బురుజుల మధ్యన ప్రధాన ద్వారం ఉంది. రెండు గుట్టలపై సంస్థానం రక్షణ కోసం బురుజులు నిర్మించారు. మరో గుట్టపై ఫలక్‌నుమా ప్యాలెస్ అనే సుందరమైన కట్టడం ఉంది. ఈ ప్యాలెస్‌లో రాజు–రాణి విశ్రాంతి తీసుకునే వారని, అంతేకాకుండా హైదరాబాద్‌లోని ఫలక్‌నుమా ప్యాలెస్ కూడా సంస్థాన్ నారాయణపురం రాణి వారసులకు చెందినదని అనే కథనాలున్నాయి. ఆ కాలంలో నిర్మించిన ప్రహరీ, కందకాలు, రెండు దర్వాజలు, ప్యాలెస్ కొంత మేర శిథిలావస్థకు చేరినప్పటికీ కొన్ని కట్టడాలు నేటికీ చెక్కుచెదరలేదు.

గుట్టపై గల ఫలక్‌నుమా ప్యాలెస్

కింద వాగు.. పైన సాగర్ ఎడమ కాల్వ

వాగుపై నుంచి ప్రవహిస్తున్న సాగర్ ఎడమ కాల్వ

హాలియా వాగుపై నిర్మించిన అక్విడక్ట్

హాలియా: నాటి ఇంజనీర్ల మదిలో పుట్టిన ఎన్నో అపురూపమైన కట్టడాలల్లో మచ్చుకకు కొన్ని మన కళ్ల ఎదుట సాక్షాత్కరిస్తున్నాయి. వాటిలో నాగార్జునసాగర్ నియోజకవర్గంలో అహల్య(హాలియా) వాగుపై నిర్మించిన అక్విడక్ట్ నిర్మాణం ఒకటి. సాగర్ ఎడమ కాల్వ నిర్మాణ సమయంలో 1955–60 మధ్య కాలంలో హాలియా వాగుపై రాతితో ఈ అక్విడక్ట్‌ను నిర్మించారు. అక్విడక్ట్ అనేది కాల్వ నీటిని సహజ వాగులు, నదులు లేదా లోయల మీదుగా తీసుకెళ్లడానికి చేపట్టిన నిర్మాణం. హాలియా వాగుపై సుమారు 600 మీటర్ల పొడవు, 24 రాతి (కానాలు) పిల్లర్లతో పెద్ద బ్రిడ్జిని ఏర్పాటు చేసి దాని పైభాగంలో సాగర్ ఎడమ కాల్వ నీరు ప్రవహించేలా, కింది నుంచి హాలియా వాగు ప్రవహించేలా ఈ అక్విడక్ట్‌ను నిర్మించారు. 24 పెద్ద రాతి గోడలను హాలియా వాగులో నిర్మించి దానిపై బ్రిడ్జి కట్టి ఆ పైభాగంలో సుమారు 25 ఫీట్ల ఎత్తులో కాల్వ ఉండేలా డిజైన్ చేశారు. యూ ఆకారంలో దీని నిర్మాణం చేపట్టి సాగర్ ఎడమ కాల్వ నీటి ప్రవహం వేగంగా వెళ్లేగా నాటి ఇంజనీర్లు రూపకల్పన చేశారు. కింది భాగంలో ఉన్న హాలియా వాగు ఎగువ నుంచి వచ్చే వరదతో వాగు ఉధృతంగా ప్రవహించే సమయంలో ఈ బ్రిడ్జి పర్యాటకులను ఆకట్టుకుంటుంది.

ఇంజనీర్ల మేధోశక్తికి తార్కాణం 'ఆసిఫ్‌నహర్'

రామన్నపేట/వలిగొండ: ఉమ్మడి నల్లగొండ జిల్లాలోని మధ్యతరహా ప్రాజెక్టుల్లో ఆసిఫ్‌నహర్ కాలువ ప్రధానమైనది. ఈ కాలువ ద్వారా వలిగొండ, రామన్నపేట, నార్కట్‌పల్లి, కట్టంగూర్, నల్లగొండ మండలాలలోని 15,245 ఎకరాలకు సాగునీరు అందుతుంది. నిజాం రాజు ఆసిఫ్ అలీ 1903లో ఈ కాలువ తవ్వకాన్ని ప్రారంభించి 1906లో పూర్తిచేశాడు. నహర్ అనగా ఉర్దూలో కాలువ అని అర్థం. ఈ కాలువను ఆసిఫ్ అలీ కాలంలో నిర్మించడంతో ఆసిఫ్‌నహర్ అనే పేరు వచ్చింది. ఆసిఫ్‌నహర్ కాలువ యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా వలిగొండ మండలం నెమిలికాల్వ వద్ద ప్రారంభమవుతుంది. ఇక్కడ మూసీ నదిపై కత్వను ఏర్పాటుచేసి డిస్ట్రిబ్యూటరీని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రారంభంలో కాలువ సామర్థ్యం 397క్యూసెక్కులు. కాలువ పొడవు 100కిలోమీటర్లు. ఇందులో సుమారు 13కి.మీ. కాలువ సహజ సిద్ధంగా ఉంది. కాలువ ద్వారా 21 పెద్ద చెరువులను, 32 చిన్న చెరువులను నింపడం జరుగుతుంది. కాలువ వెంట 135 తూములు, 15కత్వలు, 30వంతెనలు ఏర్పాటు చేశారు. నెమిలి కాల్వ కత్వ నుంచి నీళ్లు నేరుగా ఇంద్రపాలనగరం చెరువులోకి వస్తాయి. అక్కడి నుండి తూముల ద్వారా దిగువకు నీటిని విడుదల చేస్తారు. పన్నెండు దశాబ్దాలు దాటినా ఆసిఫ్‌నహర్ కాలువ పటిష్టంగా ఉండడం ఆనాటి ఇంజనీర్ల పనితీరుకు అద్దం పడుతోంది. ఆనాటి ఇంజనీర్లు కత్వలతో పాటు రెగ్యులేటరీలు, వంతెనలు, చెరువులు, కాలువలు, తూముల నిర్మాణానికి పూర్తిగా రాతిని ఉపయోగించారు. తక్కువ ఖర్చు, తక్కువ శ్రమతో సహజ సిద్ధంగా కాలువలో నీరు పారేలా అప్పటి ఇంజనీర్లు డిజైన్ చేశారు. కాలువలో పూడికతీత, గుర్రపుడెక్క ఆకు తొలగింపు, గండ్లు పూడ్చివేత పనులు మినహా రెగ్యులరీలు, తూములకు వందేళ్ల కాలంలో చేసిన మరమ్మతులు చాలా తక్కువ.

రామన్నపేట మండలం ఇంద్రపాలనగరం చెరువు వద్ద ఆసిఫ్‌నహర్ కాల్వపై ఏర్పాటు చేసిన తూము

నీటి కరువు తీర్చిన నిజాం చీఫ్ ఇంజనీర్

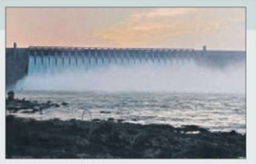

డిండి ప్రాజెక్టు

డిండి: డిండి ప్రాజెక్టు నిజాం కాలంలో నిర్మించబడి నేటికీ వేల ఎకరాలకు సాగునీరందిస్తోంది. కృష్ణా నదికి ఉపనది అయిన దుందుబి నది పరివాహక ప్రాంతంలో సాగు, తాగు నీటి కష్టాలను దూరం చేయాలనే ఆలోచన నిజాం కాలం నాటి చీఫ్ ఇంజనీర్ ఖాజా అజీమొద్దీన్ మదిలో మెదిలింది. దీంతో దుందుబి వాగు ద్వారా వృథాగాపోతున్న నీటిని నిల్వ చేసేందుకు ప్రాజెక్టును నిర్మించాలని ఆయన అప్పటి నిజాం రాజు దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. అజీమొద్దీన్ ఇంజనీరింగ్ ప్రతిభతో 1940–43 మధ్య కాలంలో రూ.34.36 లక్షలు ఖర్చుచేసి హైదరాబాద్–శ్రీశైలం వెళ్లే మార్గంలో డిండి మండల కేంద్రంలో పెద్ద పెద్ద బండరాళ్లు, గచ్చుతోటి ప్రాజెక్టును నిర్మించారు. అప్పటి నుంచి వర్షాధారంపైనే ఆధారపడి నిండుతున్న ఈ ప్రాజెక్టు ప్రస్తుతం ఎడమ కాలువ ద్వారా 12500, కుడి కాలువ ద్వారా 250 ఎకరాల ఆయకట్టు సాగుకు నీరందిస్తోంది. డిండి ప్రాజెక్టు పూర్తికాగా మిగిలిన డబ్బుతో డిండి మండల కేంద్రానికి దాదాపు 8 కిలోమీటర్ల దూరంలో డిండి నుంచి దేవరకొండకు వెళ్లే మార్గంలో బాపన్‌కుంట వద్ద అజీంఘడ్ అనే కోటను కూడా నిర్మించారు. ఇప్పటికీ చెక్కుచెదరకుండా ఉన్న కోట అందాలను చూసేందుకు నిత్యం వస్తున్న పర్యాటకులు వస్తుంటారు.

ఆధునిక దేవాలయం.. సాగర్

నాగార్జునసాగర్: ఆధునిక దేవాలయంగా పేరుగాంచిన నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు స్వదేశీ ఇంజనీర్ల పనితనానికి మచ్చుతునకగా నిలుస్తోంది. సాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తిగా స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో నిర్మించబడింది. 1955 డిసెంబర్ 10న ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి శంకుస్థాపన చేయగా 12 సంవత్సరాలలో ఓ కొలిక్కి వచ్చింది. 45వేల మంది శ్రామికులు 24గంటలు పనిచేసి సాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో పాలుపంచుకున్నారు. సుదూర ప్రాంతాల నుంచి ఎద్దుల బండ్లలో రాళ్లను తీసుకొచ్చి డ్యాం వద్దకు చేర్చేవారు. ఈ ప్రాజెక్టు ప్రపంచంలోనే రాతి నిర్మించిన కట్టడాలలో ఒకటి. 1967లో ఆనాటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ కుడి, ఎడమ కాల్వలకు నీటిని విడుదల చేశారు. అనంతరం 1974లో క్రస్ట్ గేట్ల నిర్మాణం పూర్తయ్యింది. ఆనాటి ఇంజనీర్లు ఎలాంటి లాభాపేక్ష లేకుండా దేశ అభివృద్ధి కోసం పనిచేసేవారని రిటైర్ ఇంజనీర్లు తెలిపారు. నేడు ఉన్నంత సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మిషనరీ ఆనాడు లేవు. కనీసం సమాచారాన్ని అందిపుచ్చుకోవడానికి కూడా నేడున్నన్ని సమాచార సాధనాలు లేవు. అయినా ఆనాటి ఇంజినీర్ల బలమైన కోరిక ప్రాజెక్టును సకాలంలో అంచనా వ్యయం కన్నా తక్కువ వ్యయంతో పూర్తిచేశారు. 590 అడుగుల ఎత్తులో ఈ ప్రాజెక్టుండగా.. 110 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణంలో నీరు నిలబడి ఉంటుంది. ప్రాజెక్టు 408 టీఎంసీల నీటినిల్వ సామర్థ్యం కల్గి ఉండేలా నిర్మించారు. కాలక్రమేణా పూడిక నిండటంతో ప్రస్తుతం 312 టీఎంసీల నీరు నిల్వ ఉంటుంది. ప్రాజెక్టు నిర్మాణం అనంతరం పలుమార్లు అంచనాకు మించి వరదలు వచ్చినప్పటికీ సాగర్ ప్రాజెక్టు నిలబడింది. స్పిల్‌వే మీదుగా 2009లో 14లక్షల క్యూసెక్కులకు మించి నీటిని విడుదల చేశారు.

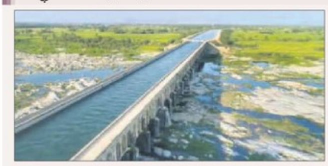

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు

డ్యాం నిర్మాణ సమయంలో ఏర్పాటు చేసిన పరంజాలు (ఫైల్)

అద్భుతం.. కాల్వ నిర్మాణం

దోసపహాడ్ గ్రామంలో మూసీ నదిపై నిర్మించిన సాగర్ ఎడమ కాల్వ

పెన్‌పహాడ్: పెన్‌పహాడ్ మండలం దోసపహాడ్ గ్రామ శివారులో మూసీ నదిపై సాగర్ ఎడమ కాల్వ నిర్మాణం ఇంజనీర్ల అద్భుతమైన ప్రతిభకు గొప్ప నిదర్శనం. సాధారణంగా నదిపై ఆనకట్ట కట్టి నీటిని నిల్వ చేస్తారు. కానీ ఇక్కడ నదిపై నుంచి కాల్వ ప్రవహించేలా ఇంజనీర్లు నిర్మాణం చేపట్టారు. 1955–60 మధ్యన మూసీ నది పైనుంచి 50 అడుగుల ఎత్తులో 32 కానాలతో సాగర్ కాలువను రాతి కట్టడంతో నిర్మించారు. దీని ద్వారా సాగర్ నుంచి వచ్చే నీరు మూసీ నదిపై ఎలాంటి అటంకాలు లేకుండా ప్రవహించేలా చేశారు. వంతెన కింది నుంచి మూసీ నీరు ప్రవహిస్తుంది. సాగర్ కాల్వ నల్లగొండ, సూర్యాపేట, ఖమ్మం జిల్లాలకు సాగునీరు అందిస్తుంది. ఇంజనీర్ల దూరదృష్టి, నైపుణ్యం, పట్టుదలకు ఈ కట్టడం సాక్ష్యంగా నిలిచింది.

ఎయిమ్స్‌లో వెన్నెముక శస్త్రచికిత్సపై వర్క్‌షాప్

బీబీనగర్: బీబీనగర్ మండలంలోని ఎయిమ్స్ వైద్య కళాశాలలో వెన్నుముక శస్త్రచికిత్సపై వైద్య విద్యార్థులకు రెండు రోజుల పాటు వర్క్‌షాప్ నిర్వహించారు. శనివారం వెన్నెముక సర్జరీ చేసే విధానంపై విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇచ్చారు. ఈ సందర్భంగా ఎయిమ్స్ ఆర్థోపెడిక్స్ విభాగాధిపతి రిషికేష్ మాట్లాడుతూ.. వెన్నెముక సర్జరీలో ఆధునిక చికిత్స విధానాలపై, ఎండోస్కోపీ పద్ధతులపై వర్క్‌షాప్ నిర్వహించినట్లు తెలిపారు. భవిష్యత్తులో ఆర్థోపెడిక్ సర్జరీలపై వైద్యులకు ప్రత్యేక శిక్షణ ఇస్తామని పేర్కొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎయిమ్స్ డీన్ నితిన్ అశోక్‌జాన్, మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ అభిషేక్ ఆరోరా, ఆర్థోపెడిక్ ప్రొఫెసర్ మహేశ్వర్ లక్కిరెడ్డి పాల్గొన్నారు.

ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శంగా సనాతన ధర్మం

- మాజీ మంత్రి గుంటకండ్ల జగదీష్‌రెడ్డి

సూర్యాపేట: ప్రపంచ దేశాలకు ఆదర్శంగా సనాతన ధర్మం నిలుస్తోందని మాజీ మంత్రి, సూర్యాపేట ఎమ్మెల్యే గుంటకండ్ల జగదీశ్‌రెడ్డి అన్నారు. ఆదివారం సూర్యాపేట జిల్లా కేంద్రంలోని బాలాజీ కన్వెన్షన్ హాల్‌లో సనాతన ధర్మ పరిరక్షణ ఆలయ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో సనాతన ధర్మంపై నిర్వహించిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశంలో ఆయన పాల్గొని మాట్లాడారు. భారతదేశంలో ఎన్నో ఏళ్లుగా సనాతన ధర్మం విరాజిల్లుతుందని కొనియాడారు. దేశ నలుమూల నుంచి వచ్చిన స్వామీజీలు మాట్లాడుతూ.. రాబోయే రోజుల్లో కాషాయానికి విలువ పెరుగుతుందని, మహా కుంభమేళాలో 15కోట్ల మంది హిందువులు పాల్గొన్నారని కొనియాడారు. హిందువుల్లో ఐక్యత లేక సనాతన ధర్మం సన్నగిల్లుతోందని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. హిందువులు సనాతన ధర్మం కోసం కృషి చేయాలన్నారు. ఇతర మతస్తుల దాడులను ఎదుర్కొనేందుకు ప్రతి హిందువు సన్నద్ధం కావాలన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఫౌండర్ చైర్మన్ బీరెల్లి చంద్రారెడ్డి, బీజేపీ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు సంకినేని వెంకటేశ్వరరావు, సుధాకర్ పీవీసీ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ మీలా మహదేవ్, మాజీ రాజ్యసభ సభ్యుడు బడుగుల లింగయ్యయాదవ్, మాజీ జెడ్పీ వైస్ చైర్మన్ గోపగాని వెంకటనారాయణ, జాతీయ స్వామీజీ, పీఠాధిపతి సాధువుల అధ్యక్షుడు అంబికేశ్వరానంద స్వామీజీ, కక్కిరేని చంద్రశేఖర్, రాచర్ల కమలాకర్, ఈగ దయాకర్, బ్రాహ్మణపల్లి మురళీధర్, నూకా వెంకటేశంగుప్తా తదితరులు పాల్గొన్నారు.

జగదీష్‌రెడ్డిని సన్మానిస్తున్న నిర్వాహకులు

నకిలీ జామీను పత్రాలు సృష్టిస్తున్న ఇద్దరి అరెస్ట్

భువనగిరిటౌన్ : నకిలీ జామీను పత్రాలు తయారుచేస్తున్న ఇద్దరు వ్యక్తులను భువనగిరి పట్టణ పోలీసులు అరెస్ట్ చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు. ఆదివారం పోలీసులు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. సూర్యాపేట జిల్లా చిలుకూరు మండలం పోలేనుగూడెం గ్రామానికి చెందిన తిరుగమల్ల సోమయ్య, ఖమ్మంకు చెందిన సింగిరెడ్డి విజయ్‌భూపాల్‌రెడ్డి కలిసి గ్రామ పంచాయతీ కార్యదర్శుల పేరిట నకిలీ రబ్బరు స్టాంపులు తయారుచేసి నల్లగొండలోని ఓ ప్రింటింగ్ ప్రెస్ నుంచి ఖాళీ ఇంటి టాక్స్ రశీదు పుస్తకాలు, విలువైన ఆస్తి పత్రాలు సేకరించారు. నకిలీ ఆధార్ కార్డులు ఉపయోగిస్తూ నకిలీ డాక్యుమెంట్స్ రూపొందించి నిందితులకు స్వయంగా జామీను ఇవ్వడం, సీజ్ అయిన వాహనాల విడుదలకు నకిలీ డాక్యుమెంట్స్ అందజేస్తున్నారు. ఇందుకోసం ఒక్కో డాక్యుమెంట్‌కు రూ.300 వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. పక్కా సమాచారం మేరకు వారిద్దరిని శుక్రవారం రాత్రి భువనగిరిలోని లాడ్జిలో పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. వారి నుంచి నకిలీ రబ్బర్ స్టాంపులు, డాక్యుమెంట్స్ స్వాధీనం చేసుకున్నారు. నిందితులు ఇప్పటివరకు 24 నకిలీ డాక్యుమెంట్స్ సృష్టించినట్టు పోలీసులు విచారణలో తేలింది. వారిద్దరిని శనివారం రాత్రి కోర్టులో హాజరుపర్చి న్యాయమూర్తి ఆదేశాల మేరకు 14 రోజుల రిమాండ్‌కు తరలించారు.

నిందితులు వీరే..

స్వాధీనం చేసుకున్న రబ్బరు స్టాంపులు

అప్పుల బాధతో రైతు ఆత్మహత్య

రవీందర్‌రెడ్డి (ఫైల్)

చిలుకూరు: అప్పుల బాధ తట్టుకోలేక మనస్తాపంకు గురైన రైతు గడ్డి మందు తాగి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ఈ ఘటన ఆదివారం చిలుకూరు మండలం జెర్రిపోతులగూడెం గ్రామంలో జరిగింది. మృతుడి బంధువులు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. జెర్రిపోతుగూడెం గ్రామానికి తానం రవీందర్‌రెడ్డి(42) గతంలో ఫైనాన్స్ నడిపించేవాడు. ఫైనాన్స్‌లో ఇబ్బందులు రావడంతో కొంతకాలంగా వ్యవసాయం చేసుకుంటూ జీవనం సాగిస్తున్నాడు. ఇటీవల గ్రామంలో రూ.60లక్షలతో కొత్త ఇల్లు నిర్మించాడు. మూడు నెలల క్రితం గృహ ప్రవేశం కూడా చేశాడు. ఇంటి నిర్మాణం కోసం తీసుకొచ్చిన అప్పులతో ఇబ్బందులు పడుతున్నాడు. అప్పు ఇచ్చిన కొంత మందికి సోమవారం తిరిగి చెల్లిస్తానని చెప్పినట్లుగా తెలిసింది. దీంతో వాళ్లకు డబ్బులు ఎలా ఇవ్వాలో తెలియక మనస్తాపానికి గురై ఆదివారం మధ్యాహ్నం ఇంటి వద్ద నుంచి గడ్డి మందు తీసుకొని పొలానికి వెళ్లాడు. అక్కడ గడ్డి మందు తాగి అపస్మారకస్థితిలో పడిపోయాడు. చుట్టుపక్కల రైతులు గమనించి రవీందర్‌రెడ్డి కుటుంబ సభ్యులకు సమాచారం ఇచ్చారు. విషయం తెలుసుకున్న పోలీసులు ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని విచారణ చేపట్టారు. మృతుడికి భార్య, ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్నారు.

రోడ్డు ప్రమాదంలో ఇద్దరి దుర్మరణం

నల్లగొండ: బైక్ అదుపుతప్పి డివైడర్‌ను ఢీకొన్న ఘటనలో ఇద్దరు కాంట్రాక్టు కార్మికులు మృతిచెందారు. ఈ ఘటన శనివారం అర్ధరాత్రి నల్లగొండ పట్టణంలోని పానగల్ బైపాస్ వద్ద దత్తసాయి కాలనీ సమీపంలో జరిగింది. నల్లగొండ టూటౌన్ ఎస్ఐ జి. మానస తెలిపిన ప్రకారం వివరాల ప్రకారం.. హైదరాబాద్‌లోని కేఎస్ఆర్ కన్సల్టెంట్ కార్మికులు తన్మయ్ (28), బాపన్ సర్దార్ పానగల్ బైపాస్‌లోని దత్తసాయి కాలనీలో ఓ సైట్ ఇంజనీర్ వద్ద వాటర్ ట్యాంకు పనులు చేయడానికి కాంట్రాక్టుకు కుదిరారు. ట్యాంకు పనులు చేస్తూ అక్కడే మరికొంత మంది కార్మికులతో ఉంటున్నారు. వారిద్దరు బైక్‌పై శనివారం అర్ధరాత్రి మిర్యాలగూడ నుంచి నల్లగొండకు వస్తుండగా.. దత్తసాయికాలనీ సమీపంలోకి రాగానే అదుపుతప్పి డివైడర్‌ను ఢీకొట్టారు. ఈ ప్రమాదంలో బైక్ నడుపుతున్న తన్మయ్ తలకు బలమైన గాయమై అక్కడికక్కడే మృతిచెందాడు. వెనుక కూర్చున్న బాపన్ సర్దార్ రోడ్డుపై పడిపోయాడు. అదే సమయంలో అటుగా వస్తున్న గుర్తుతెలియని వాహనం బాపన్ సర్దార్ కాళ్ల పైనుంచి వెళ్లడంతో తీవ్రంగా గాయపడ్డాడు. స్థానికులు బాపన్ సర్దార్‌ను 108 వాహనంలో నల్లగొండ ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తరలించగా.. చికిత్స పొందుతూ మృతిచెందినట్లు ఎస్ఐ తెలిపారు. బుక్యా నాగేందర్ ఇచ్చిన ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు ఎస్ఐ జి. మానస తెలిపారు.

చేపల వేటకు వెళ్లి మత్స్యకారుడు మృతి

నల్లగొండ: చేపలు పట్టేందుకు వెళ్లి ప్రమాదవశాత్తు చెరువులో మునిగి మత్స్యకారుడు మృతి చెందాడు. ఈ ఘటన శనివారం సాయంత్రం నల్లగొండ పట్టణ సమీపంలోని పానగల్లు చెరువులో జరగగా.. ఆదివారం ఉదయం మృతదేహం లభ్యమైంది. నల్లగొండ టూటౌన్ ఎస్ఐ సైదులు తెలిపిన ప్రకారం.. మాడ్గులపల్లి మండలం గజలాపురం గ్రామానికి చెందిన మత్స్యకారుడు సింగం యాదగిరి(37) కొంతకాలంగా నల్లగొండ పట్టణంలోని బీటీఎస్‌లో నివాసముంటున్నాడు. నల్లగొండ పట్టణ సమీపంలోని పానగల్లు చెరువులో చేపలు పట్టుకుని జీవనం సాగిస్తున్నాడు. శనివారం మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు యాదగిరి, అతడి కుమారుడు వరుణ్‌తేజ్‌తో కలిసి చేపలు పట్టేందుకు పానగల్లు చెరువు వద్దకు వెళ్లారు. చెరువు కట్టపై వరుణ్‌తేజ్‌ను కూర్చొబెట్టి చేపలు పట్టేందుకు యాదగిరి వల తీసుకుని తెప్పపై చెరువులోకి వెళ్లాడు. చేపలు పడుతుండగా ఒక్కసారిగా వర్షం కురిసి బలమైన గాలి వీయడంతో తెప్ప తిరగబడి యాదగిరి చెరువులో మునిగి గల్లంతయ్యాడు. అతడి కుమారుడు వరుణ్‌తేజ్ గమనించి అక్కడున్న వారికి విషయం చెప్పడంతో పోలీసులకు సమాచారం అందించారు. పోలీసులు చెరువు వద్దకు చేరుకుని యాదగిరి ఆచూకీ కోసం ఎంత గాలించినా దొరకలేదు. ఆదివారం ఉదయం జాలర్ల సాయంతో వెతకగా యాదగిరి మృతదేహం దొరికింది. యాదగిరి భార్య సత్యవతి ఫిర్యాదు చేయగా కేసు నమోదు చేసి పోస్టుమార్టం అనంతరం మృతదేహాన్ని కుటుంబ సభ్యులకు అప్పగించినట్లు టూటౌన్ ఎస్ఐ తెలిపారు.